

Bilgisayarların Yurdumuzda Bugüne Kadar Kullanılışı Üzerine Bir Görüş

Yurdumuzda bugüne kadar bilgisayarların (computer) kullanımına ilişkin pek çok kitap tercüme edildi ve bazı kitaplarda yazıldı. Fakat bu makinaların satın alınmasında veya kiralanmasında ele alınması gereken kıstaslar ve "bu makinalardan en iyi faydalanma yolları nelerdir, bu konu üzerinde pek durulmadı.

Bilindiği gibi son yıllarda bilgisayar satın alan veya kiralayan kamu kuruluşlarının sayısı hızla çoğaldı. Piyasa, isimleri herkesçe bilinen birkaç kuruluş tarafından tutulmuştur. Hele bunlardan bir tanesi tam bir dev kuruluş olup ticari rumuzu nerdo ise dilimizde bilgisayar makinaları ile özdeşleşmiştir. Bu dev firmanın Türkiye'deki kolu müşterilerini makina kiralamaya, diğerleri ise satın almaya zorlar.

Türkiye'de bilgisayar furması ü. nesil IBM 1620 model makinaların O.D.T.Ü. ve I.T.Ü.'ye gelmesiyle başladı. Bunu takiben, yıllardır sürüp gfmış koyu bir bürokrasinin ve yeteneksizliğin sonucu olarak arap saçına dönmüş olan işlerini bir dokunuşu ile düzelterek sihirli değneği buldukların} sanan yöneticiler bir cankurtaran simidi gibi bilgisayarlara sarıldılar.

Yurdumuzda, bu senelerde üniversitelerde bu konuda ancak bilimsel problemlerin çözümünde yararlı olan FORTRAN n dilini bilen birkaç kişi vardı» Sistem, analizi konusunda yetlmiş, hangi tip makinenin hangi Up uygulamalarda kullanılacağını bilen, makinaların kapasitesini saptayacak yetenekteki iki üç tetglinin tamamı bu firmaların kontrolundaydı. Bu firmalar da kamu kuruluşları başındaki yöneticilerin gaffetlerinden de faydalanarak; m'eydanj. boş, bulup Türkiye pazarında istedikleri gibi at oynattılar.

Bilgisayar satın alma veya kiralamada göz önüne alınacak en önemli husus şüphesiz yapılan bu tasarrufun ekonomik yönüdür; bu da bilgisayar «işlem birimi» meşguliyet süresi ile belirlenir. Bir çok kuruluşta çok hacimli görünen ve makinaların dış ünitelerini gerçekten çok meşgul eden bilgiler aslında «işlem birimi» nl

günde 10-15 dakikadan fazla meşgul etmeyebilir. Kiralanmış bilgisayarların kirası saatte ortalama 1500-2000 TL. dir. Bu gün birçok kuruluşta Ibu makinalar haftada ancak 1-2 saat çalışır ve bu maldnalarjn tam kira ücretleri firmalara tıklar tıklar ödenir. Ekonomik İmkanları bizden çok daha yüksek ülkelerde bile «zaman bölüşüm» yani bilgisayardan birçok kuruluşun aynı anda ortaklaşa faydalanması yaygın bir şekilde uygulanırken, bilgisayar sahibi olmayı bir prestij konusu olmaktan öteye götüremiyen kuruluşlarımız böyle bir ekonomik çözümden veba görmüş gibi kaçmaktadırlar.

• Diğer yandan bazı kuruluşlara da elde kalıp satılmayan küçük kapasiteli veya demode olmuş makinalar satılmıştır. Bunlar makinayı aldıktan çok kısa tolr süre sonra ya makina tipini değiştirmek ya da ilâve teçhizat almak zorunda kalmışlardır.

Bilgisayar, kullanımı yapılacak işlemi planlamaktan kurtarmaz, tam tersine bir elektronik bilgi işlem sistemi çok daha dikkatli ve kusursuz bir planlama gerektirir. Bilgisayara yaptırılacak ffin manuel olarak çok iyi bilinmesi ve yapılması gerekir. Yoksa nasıl yapılacağı henüz planlanmamış bir uygulama için g.iunpn bir makina yularca boş yatıp daha kullanılmadan demode olmaya mahkûmdur, örneğin birçok kamu kuruluşu yedek malzeme stok kontrollerim bilgisayarlarla yapmak istemektedir. Fakat manuel olarak bunu yapamayan, malzemesine bir bilimsel kod numarası vermemiş vte hatta kullandığı yedek malzemenin kesin adı veya şayi-amı dahi bilmiyen bir kuruluşun bunu bilgisayarlarla yaptırmaya kalkması; hele kalkıp bir de bu iş için makina satın alması veya kiralaması tam bir çılgınlık olur.

Bir bilgisayar almak için harekete geçen birçok kuruluşta çok defa bu konudan anlayan tek kişi dahi yoktur. Bu durumda kuruluşun ihtiyacı firmaların kıymetli (!) sistem analizcileri tarafından saptanmaktadır. Bunun ne kadar ko

